

WANDELEN LANGS DE BUNT EN LIPPENBROEK - HAMME

IN KANDIDAAT NATIONALAAL PARK SCHELDEVALLEI

© Yves Adams

<https://www.routeyou.com/nl-be/route/view/7156044/wandelroute/wandelen-langs-de-bunt-en-lippenbroek-hamme>

Wat is het Sigmoplan?

Het Sigmoplan is in de Durmevallei actief op verschillende locaties, verspreid over Hamme, Temse, Waasmunster, Zele en Lokeren. Overal beschermen we de omgeving beter tegen overstromingen en geven we de rivier- en valleinatuur een boost. Het Sigmoplan wordt uitgevoerd door De Vlaamse Waterweg nv en het Agentschap voor Natuur en Bos.

Het doel van het Sigmoplan is om Vlaanderen bij stormtij te beschermen tegen overstromingen van de Schelde en haar zijrivieren. Dat doen we door hogere dijken en natuurlijke overstromingsgebieden aan te leggen. Maar tegelijk doet het Sigmoplan veel meer dan dat. Het zorgt ook voor de bescherming en de uitbreiding van de nuttige riviernatuur in de Scheldevallei en ver daarbuiten.

Dat het Sigmoplan noodzakelijk is, werd in de zomer van 2021 nog maar eens duidelijk. Tijdens de overstromingen in juli traden verschillende overstromingsgebieden in werking en hielden dijken het water tegen in de Demervallei. Zo werden ergere rampen vermeden. Omdat dit soort hevige regenval in de toekomst alleen maar meer zal voorkomen, is het belangrijk dat we nu investeren in de doordachte ingrepen van het Sigmoplan. Met het Europese project LIFE

Sparc ontwikkelen we acht gebieden van het Sigmoplan sneller als klimaatbuffer.

Over welke ingrepen gaat het? Langs de Schelde en haar zijrivieren brengen we dijken op veilige hoogte. Die hoogte en breedte berekenen we via computermodellen die de druk van het water op de dijken nabootsen. In totaal omvat het Sigmoplan zo'n 645 kilometer dijkwerken.

We leggen ook gecontroleerde overstromingsgebieden aan. Die zijn omgeven door ringdijken. Bij een grote vloedgolf stroomt het water over de verlaagde rivierdijk in het gecontroleerd overstromingsgebied. Het water kan pas terug naar de rivier via uitwateringsconstructies als het waterpeil daar voldoende gedaald is. Dat gebeurt via een uitwateringsluis. Bij een ontpoldering geven we de polder letterlijk terug aan de rivier. Landinwaarts trekken we een nieuwe rivierdijk op, daarna maken we bressen in de oude dijk. Zo komt het gebied opnieuw onder invloed van het getij te staan en krijgt getijdennatuur alle kansen om zich te ontwikkelen.

www.life-sparc.eu
www.sigmoplan.be

Het veer Driegoten-Weert

1

Steek eens de rivier over met een van de veren. In de Scheldevallei vind je er heel wat! Dit is de regio met de meeste actieve veren in Vlaanderen. Je kan gewoon je fiets meenemen en het kost je helemaal niets. Een overzet met het veer moet je zeker eens gedaan hebben! De meeste veren varen om het half uur. Op de website van De Vlaamse Waterweg vind je meer informatie en de bedieningsuren van elk veer.

www.vlaamsewaterweg.be/veerdiensten

Picknickplekje Driegoten

3

Tijdens je wandeling even nood aan een rustpauze? Geniet van een heerlijke picknick of blijf gewoon eventjes zitten om te genieten van het uitzicht aan een van onze picknickplekjes die werden ingericht met het meubilair van kandidaat Nationaal Park Scheldevallei. Je herkent onze huisstijl aan het patroon van betonnen tegels. Op het infobord kom je alles te weten over de veranderingen die het gehucht Driegoten doorheen de eeuwen heeft ondergaan.

Wanneer je voorbij punt 6 iets verder zou doorwandelen naar de Durme, vind je nog een picknickplek met info over het Sigmoplan, de Binnenbunt en de schorren van de Durme.

Infopunt Durmevallei

4

In het infopunt van de Durmevallei krijg je alle informatie over het Sigmoplan en de natuur langs de Durme. Het infopunt is gratis te bezoeken na reservatie. Je kan een bezoek aan het infopunt ook combineren met een wandeling, fietstocht of boottocht. Het is de ideale manier om meer te weten te komen over het Sigmoplan en de projectgebieden in de Durmevallei en te genieten van de prachtige natuur! Een groep enthousiaste Sigmagidsen staat klaar om jou en je groep op sleeptouw te nemen.

Natuurlijk onderhoud door galloways

5

Natuurpunt zette op vraag van De Vlaamse Waterweg nv de voorbije jaren galloways in om het terrein te onderhouden. Galloways kunnen namelijk ruigere vegetatie aan. Met hun graasgedrag bewaren ze de open graslandvegetatie en verhinderen ze verbossing. De galloways bleven in principe staan tot maart. En voor het begin van het broedseizoen werden ze teruggebracht naar de Kalmthoutse Heide, om broedende vogels niet te storen. Tijdens de zomer, na het broedseizoen, worden er koeien op het terrein gezet. Een mooie samenwerking met de landbouw. In andere gebieden van kandidaat Nationaal Park Scheldevallei worden nog steeds galloways ingezet zoals bv. in de Kalkense Meersen.

Binnenbunt

7

Dit gebied is het hartje van De Bunt en is een moerassig natuurgebied met tientallen vijvers, geheime wegeltjes en een onstuimige plantengroei. Het landschap is er ontstaan door het graven van turf tot in 1830. Door de vele overstromingen hebben de putten zich gevuld met water, in totaal liggen er wel 45 vijvers! In de voorgevel van een plaatselijk restaurant zit nog een steen die het waterpeil van de overstroming in 1928 aangeeft.

Vrouwbroekdijkweg

8

De Vrouwbroekdijkweg werd in 2022 verkozen tot mooiste trage weg. Het is een pittoreske historische dijkweg aan een zeer rustig en belangrijk natuurgebied.

6

Nieuwe sluisen in De Bunt zijn klaar

Aan natuurgebied De Bunt in Hamme is de bouw van 2 sluisen afgerond: een uitwateringssluis in de Scheldedijk en een in- en uitwateringssluis in de Durmedijk. Langs de in- en uitwateringssluis stroomt straks tweemaal per dag op het ritme van het getij rivierwater in en uit het gebied. Daardoor ontwikkelen zich slikken en schorren met riet en wilgenvloedbos. Het gebied wordt zo een echte klimaatbuffer.

Hoe werkt het?

De Bunt wordt een gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij (GGG). Bij stormtij zal het gebied rivierwater opvangen, om zo de Schelde- en Durmevallei beter te beschermen tegen wateroverlast. Een ringdijk schermt hier het achterland af en een lagere overlooptdijk, waar water over zal stromen bij stormtij, scheidt het overstromingsgebied van de Schelde.

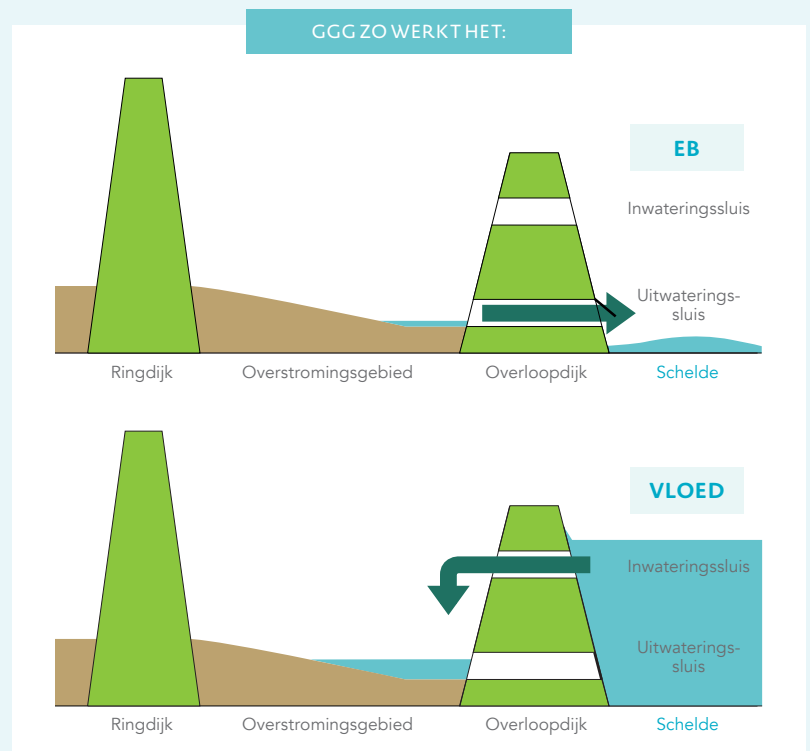
In een GGG wordt het dagelijks getij gedempt binnengelaten via sluisen. Een in- en uitwateringssluis regelt de aanvoer van het inkomende en wegspoelende

water. De inwateringssluis is zo afgesteld dat ze bij een normale vloed een beperkte hoeveelheid water binnenlaat. Net genoeg om de ontwikkeling van slikken en schorren op gang te brengen. Bij laagtij vloeit het water weer langzaam terug naar de Schelde en de Durme.

De bouw van deze sluisen is nu afgerond. In 2023 worden de laatste stappen in dit project gezet: dan sluiten we de ringdijk en leggen we overlooptdijken aan.

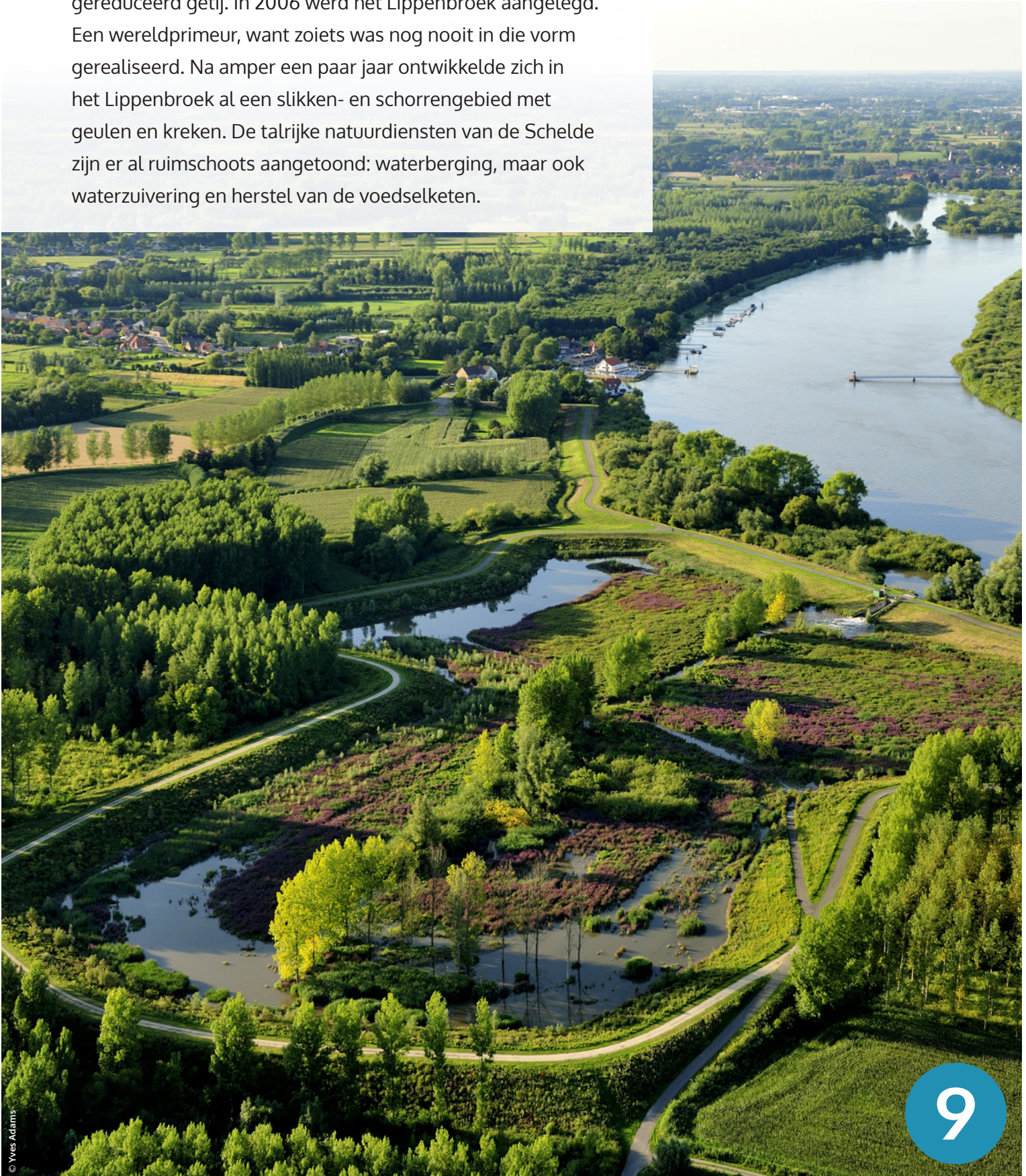
Genieten van de natuur

Door het getij weer in het gebied te laten, wordt de natuur in De Bunt nog mooier. Omdat het overstromingsgebied maar enkele keren per jaar in werking treedt, kan je de rest van het jaar de zeldzame slikken en schorren bewonderen. Dat doe je vanaf de ringdijk en de dijken langs de Schelde en de Durme. Die zijn toegankelijk voor wandelaars en fietsers.

Lippenbroek: wereldprimeur!

Het Lippenbroek in Hamme is een eerste proefproject van een gecontroleerd overstromingsgebied met gecontroleerd gereduceerd getij. In 2006 werd het Lippenbroek aangelegd. Een wereldprimeur, want zoiets was nog nooit in die vorm gerealiseerd. Na amper een paar jaar ontwikkelde zich in het Lippenbroek al een slikken- en schorregebied met geulen en krekens. De talrijke natuurdiensten van de Schelde zijn er al ruimschoots aangetoond: waterberging, maar ook waterzuivering en herstel van de voedselketen.

Plezier voor jong en oud in nieuwe speelbos Driegoten

In april 2021 werd het nieuwe speelbos Driegoten geopend in Hamme. Het speelbos kwam er na een vlotte samenwerking. En het resultaat, dat mag er zijn. Kinderen kunnen hier hun fantasie de vrije loop laten en ongestoord ravotten.

2

Sterke samenwerking

In het kader van het Sigmaplan worden in Hamme verschillende werken uitgevoerd om de waterveiligheid te verbeteren. Deze werken vormden ook de ideale kans om na te denken over een nieuwe recreatieve invulling van het gebied. Zo ontstond het idee voor een speelbos.

Het domein beslaat 1,4 hectare. Voor de ontwikkeling van dit bos werkte de gemeente Hamme samen met het Agentschap voor Natuur en Bos, De Vlaamse Waterweg nv en Regionaal Landschap Schelde-Durme.

Onbezorgd ontspannen

Ook over de inrichting van het bos werd samen beslist. De bedoeling was om het zo natuurlijk mogelijk te houden. Geen uitgebreide speeltuigen, maar wel inspi-

ratie voor kinderen om zelf aan de slag te gaan met en in de natuur. Denk aan open plekken en materiaal om kampen te bouwen. Voor die inspiratie deed men beroep op kettingzaagkunstenaar Carving Koen. Hij maakte houten sculpturen, ook met hout dat hij daar zelf vond.

Naast kinderen kunnen ook ouders hier ontspannen. Op het jaagpad boven op de Scheldedijk staat een picknicktafel (punt 3). Ouders kunnen hier rustig zitten aan het water, terwijl de kinderen spelen in het bos. Dat is groot genoeg om plezier te maken, maar ook klein genoeg om het overzicht te bewaren.

Kandidaat Nationaal Park Scheldevallei

HIER STROOMT SCHOONHEID!

NATIONAAL PARK SCHELDEVALLEI? WE GAAN ERVOOR!

Een poëtische ziel noemde de Schelde ooit een blauwe ketting met groene parels, verwijzend naar de vele natuurgebieden langs de rivier. In kandidaat Nationaal Park Scheldevallei wisselen die machtige stukken riviernatuur af met pittoreske dorpjes, prachtige kastelen en weidse velden. Het is een gebied dat smeekt om ontdekt te worden.

In en rond de Schelde kan je terecht voor een bijzonder stukje natuur dat je nergens anders in ons land aantreft. En zelfs op de rest van het Europese continent is de zoetwatergetijdennatuur

met haar slikken en schorren – de ‘mangrove van Europa’ – best zeldzaam. En dat onze getijdennatuur, met zoute, brakke en zoete zones, zo diep landinwaarts terug te vinden is, is echt uniek in Europa!

De vele jaagpaden, het doorvlochten tragewegennet, de unieke veren, ... zorgen voor eindeloos fiets- en wandelplezier! En ontdek de authentieke belevingen aan het water: scheepswerven, authentiek vissersdorpjes, getijdenmolens, wijmenteelt, prachtige Kastelen van de Schelde, ...

Hier stroomt schoonheid! Onze droom om door de Vlaamse overheid erkend te worden als een van de vier Nationaal Parken is niet uit de lucht gegrepen.

Internationaal werden er in 1969 afspraken gemaakt over wat een Nationaal Park is. De hoofdfunctie van een Nationaal Park is natuurbehoud. Maar menselijke activiteit zoals recreatie, bosbouw, landbouw, jacht en visserij blijft mogelijk in en rond een Nationaal Park.

“Bijna 70% van de inwoners uit de Scheldevallei is te vinden is voor het idee van een Nationaal Park. Een straf resultaat van enkele jaren geleden toen het nog maar een pril idee was. We hopen natuurlijk dit cijfer nog te verhogen door te informeren over onze plannen, maar vooral door de harten te veroveren met de mooie resultaten op het terrein.”

Tom Wezenbeek,
coördinator

Het laatste nieuws over onze
kandidatuur vind je op
www.rivierparkscheldevallei.be.

Of ontvang het rechtstreeks door in
te schrijven op onze nieuwsbrief.

Uit internationale studies blijkt dat het label een echte motor voor streekontwikkeling is:

- 1 euro geïnvesteerd levert minstens 10 euro op voor de lokale gemeenschap.
- Het label is wereldwijd één van de sterkste merken voor toerisme.
- Het is een hefboom tot heel wat directe en indirecte jobs.
- Meer natuur in de buurt verhoogt de levenskwaliteit en de gezondheid.
- De bewoners zijn de eerste gebruikers van de recreatieve mogelijkheden.

